Democratie onder druk

NB Deze cursus begint één week later dan vermeld, namelijk op maandag 28 september 2026.
Sinds het einde van de Koude Oorlog winnen anti-democratische bewegingen aan kracht, van Trump tot Orban en Poetin. Dit illiberalisme bedreigt de fundamenten van liberale democratieën. De cursus verkent de historische wortels, de actuele dreiging en mogelijke democratische antwoorden. Een essentiële verkenning van een van de grootste politieke uitdagingen van deze tijd.

De afwijzing van liberale democratie vindt haar oorsprong in uiteenlopende tradities: van conservatisme en progressief denken tot niet-westerse kritiek. Illiberalisme is geen monolithische ideologie, maar een complex en contextueel verschijnsel. Deze cursus onderzoekt de drijfveren, ideologieën en praktische gevolgen ervan.

Hoe manifesteren illiberale ideeën zich binnen democratische systemen? Welke verhalen en strategieën versterken hun invloed? Met behulp van actuele voorbeelden en theorie wordt inzicht geboden in de mechanismen achter deze groeiende uitdaging.

Tot slot komt de praktijk van illiberale regimes en bewegingen aan bod, evenals de cruciale vraag hoe liberale democratieën zich kunnen wapenen tegen deze bedreigingen. Een cursus die de diepere lagen van politieke polarisatie blootlegt en de toekomst van democratie centraal stelt.

Programma

Deel I: Oorsprongen van Illiberaal gedachtegoed
I. Inleiding: Anti-liberalisme en geschiedenis
II. Conservatief Illiberalisme
III. Progressief Illiberalisme
IV. Niet-Westers Illiberalisme

Deel II: Illiberalisme in de praktijk
V. Verschillende typen illiberale regimes
VI. Illiberalisme in functionerende democratische systemen
VII. Waarom hebben Illiberale regimes verkiezingen nodig?
VIII. Wat is de rol van nationalisme en identiteit in illeberale regimes?

Deel III: Antwoorden op Illiberalisme
IX. Wat zijn de zwaktes van Illiberalisme?
X. Hoe kunnen democratieën zich verdedigen tegen illiberalisme?

Afbeelding: Trump en Poetin tijdens de topontmoeting in Alaska op 15 augustus 2025. Foto door US Air Force/Justin (Flickr).

Cursusnummer	26ZN-1G08
Docent	*Nicolaas Kraft van Ermel-Nijland* **Nicolaas A. Kraft van Ermel-Nijland** is historicus en gespecialiseerd in de contemporaine geschiedenis van Rusland, Oekraïne en Polen; zijn bredere expertise is gelegen in de Europese geschiedenis van de 20ste eeuw. In 2020 promoveerde hij aan de Rijksuniversiteit Groningen op een proefschrift, getiteld: *On the crossroads of history. Politics of history in Ukraine and questions of identity in Post-Cold War Europe (1991–2019)*.
Vakgebied	Geschiedenis
Seizoen	2026 zomer/najaar
Dag	Maandag
Inschrijven voor	di 29 sep. 2026
Tijd	10.00 - 12.00
Cursusdata	28-sep., 05-okt., 19-okt., 26-okt., 02-nov., 09-nov., 16-nov., 23-nov., 30-nov., 07-dec.
Prijs	€ 275,-
Aantal colleges	10

Werkvorm	Hoorcollege met mogelijkheid tot vragen na afloop
Cursusmateriaal	Hand-out, uitgereikt door de docent. De powerpoint en syllabus worden digitaal ter beschikking gesteld op: https://cursussen.gimoes.nl.